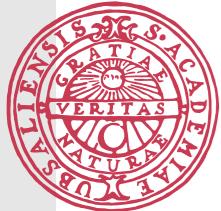

Föreläsning 5

Tobias Wrigstad

*Stack & heap, manuell
minneshantering, pekare*

Är labbarna bara till för redovisning?

NEJ

- Handuppräckning
- Fellista

Lagerhanteringsuppgiften

- Minst 99% av lagerhanteraren går att lösa med

Funktioner

If-satser, loopar

Strängar

Läsa in från tangentbordet

Struktar

Arrayer

- Det vill säga sådant som togs upp på föreläsning 2–4

Lagerhanteringsuppgiften

- Det går att skriva en betydligt bättre lagerhanterare om man också använder

Pekare

Makron

Switch-satser

Dynamisk minneshantering (malloc/free)

Moduluppdelning

...

- Men allt det har vi inte gått igenom ännu och det skall vi ju göra senare på kursen!

(Några få pekare kommer dock att underlätta)

- En strukt `goods` är en central datatyp vars definition går att extrahera ur ovanstående.
- I denna sprint duger det utmärkt att använda en array av `goods` med en given max-storlek, t.ex. 100, för att spara programmets data. I en senare sprint kan man tänka sig att man använder en dynamiskt växande struktur istället.
- Det är lämpligt att ha en funktion per alternativ i huvudloopen och som ställer alla relevanta underfrågor. Vi kallar dessa för gränssnittsfunktioner och de kan vara till exempel:
 - `add_goods` -- lägga till vara
 - `remove_goods` -- ta bort vara
 - `edit_goods` -- redigera vara
 - `list_goods` -- lista hela varukatalogen
 - `display_goods` -- visa en specifik vara
 - `undo_action` -- ångra
 - `exit_program` -- avsluta programmet
- Blanda inte *gränssnittslogik* med *varulogik*, dvs. `add_goods` huvuduppgift är att visa alternativ för användaren, och ställa frågor i rätt ordning, etc. -- men all logik för att visa varor, kolla vad som är lagrat på en specifik lagerhylla, etc. sker i specika funktioner, som förmodligen kommer att användas av flera gränssnittsfunktioner. (I ett senare skede i programmets utveckling skulle vi förmodligen separera gränssnittslogik och varulogik i två olika moduler.)
- Återkommande uppgifter bör brytas ut och läggas i separata funktioner. Ett typiskt sådant standard-mönster som programmet upprepar är att ställa en fråga tills ett lämpligt svar har tagits emot. För enkelhets skull kan vi implementera flera frågor för olika typer av förväntat indata. (I ett senare skede i utvecklingen kanske vi skulle slå samman dem till en enda och mer flexibel funktion.) Till exempel:
 - `ask_question_string` -- förväntar sig svar i form av hela strängar (t.ex. namn på vara eller beskrivning av vara)
 - `ask_question_int` -- förväntar sig ett svar i form av ett heltal (t.ex. priset på en vara)
 - `ask_question_char` -- förväntar sig ett svar i form av ett enskilt tecken (t.ex. ett alternativ som användaren presenteras för)
- Ytterligare ett exempel på ett lämpligt beteende som bör ges en egen funktion är att skriva ut en vara på terminalen. `print_goods`. något som sker flera gånger i olika skeden av programmet.

- En struktur `goods` är en central datatyp vars definition går att extrahera ur ovanstående.
- I denna sprint duger det utmärkt att använda en array av `goods` med en given max-storlek, t.ex. 100, för att spara programmets data. I en senare sprint kan man tänka sig att man använder en dynamiskt växande struktur istället.
- Det är lämpligt att ha en funktion per alternativ i huvudloopen och som ställer alla relevanta underfrågor. Vi kallar dessa för gränssnittsfunktioner och de kan vara till exempel:

- **`add_goods` -- lägga till vara**

- `remove_goods` -- ta bort vara
 - `edit_goods` -- redigera vara
 - `list_goods` -- lista hela varukatalogen
 - `display_goods` -- visa en specifik vara
 - `undo_action` -- ångra
 - `exit_program` -- avsluta programmet

- Blanda inte *gränssnittslogik* med *varulogik*, dvs. `add_goods` huvuduppgift är att visa alternativ för användaren, och ställa frågor i rätt ordning, etc. -- men all logik för att visa varor, kolla vad som är lagrat på en specifik lagerhylla, etc. sker i specika funktioner, som förmodligen kommer att användas av flera gränssnittsfunktioner. (I ett senare skede i programmets utveckling skulle vi förmodligen separera gränssnittslogik och varulogik i två olika moduler.)
- Återkommande uppgifter bör brytas ut och läggas i separata funktioner. Ett typiskt sådant standard-mönster som programmet upprepar är att ställa en fråga tills ett lämpligt svar har tagits emot. För enkelhets skull kan vi implementera flera frågor för olika typer av förväntat indata. (I ett senare skede i utvecklingen kanske vi skulle slå samman dem till en enda och mer flexibel funktion.) Till exempel:

- `ask_question_string` -- förväntar sig svar i form av hela strängar (t.ex. namn på vara eller beskrivning av vara)
 - `ask_question_int` -- förväntar sig ett svar i form av ett heltal (t.ex. priset på en vara)
 - `ask_question_char` -- förväntar sig ett svar i form av ett enskilt tecken (t.ex. ett alternativ som användaren presenteras för)

- Ytterligare ett exempel på ett lämpligt beteende som bör ges en egen funktion är att skriva ut en vara på terminalen, `print_goods`, något som sker flera gånger i olika skeden av programmet.

SIMPLE säger: lös en liten sak i taget

- Om det är för svårt att tänka på hela uppgiften – börja med att lösa en liten sak

Inläsning av t.ex. en vara

Inläsning av en rad/int

*Tobias säger: om det är svårt –
be om hjälp under labben!*

Databas?

```
struct databas
{
    struct vara varor[128];
    int antal_varor;
};

struct databas DB; // global variabel
```

Hitta en vara i databasen?

- Vi måste ha tillgång till databasen
- Vi måste veta hur många varor som finns i den
- Vi måste ha en sökkriterium
- Vi måste veta hur man implementerar sökkriteriet

Hitta en vara i databasen?

- **Vi måste ha tillgång till databasen**

Ex. den globala variabeln DB

DB.varor är en array av varor (kan läsas var som helst i programmet)

- **Vi måste veta hur många varor som finns i den**

Ex. DB.antal_varor

- **Vi måste ha en sökkriterium**

Strängjämförelse eller varans index i databasen

- **Vi måste veta hur man implementerar sökkriteriet**

strcmp (F3) eller jämförelse mellan intar, == (F2)

Hitta en vara i databasen?

```
bool finns_vara_i_databasen(char *varans_namn)
{
    int i = 0;

    while (i < DB.antal_varor)
    {
        char *aktuellt_namn = DB.varor[i].namn;
        // OBS! Använd strcmp istället, kolla hur!
        if (strcmp(varans_namn, aktuellt_namn) == 0)
        {
            return true;
        }
        i = i + 1;
    }

    return false;
}
```

Lägga till en vara i databasen

```
bool lagg_till_vara_i_databasen(struct vara v)
{
    if (DB.antal_varor < 128)
    {
        DB.varor[DB.antal_varor] = v;
        DB.antal_varor += 1;
        return true;
    }
    else
    {
        return false;
    }
}
```

OK på inlupp 1!

Lägga till en vara i databasen (take 2)

```
bool lagg_till_vara_i_databasen(struct vara v)
{
    if (DB.antal_varor < DB.max)
    {
        DB.varor[DB.antal_varor++] = v;
        return true;
    }
    else
    {
        return false;
    }
}
```

Lägga till en vara i databasen (take 3)

```
bool lagg_till_vara_i_databasen(struct vara *v)
{
    if (DB.antal_varor < DB.max)
    {
        DB.varor[DB.antal_varor++] = v;
        return true;
    }
    else
    {
        return false;
    }
}
```

Lägga till en vara i databasen (take 4)

```
bool lagg_till_vara_i_databasen(vara_t *v)
{
    if (DB.antal_varor < DB.max)
    {
        DB.varor[DB.antal_varor++] = v;
        return true;
    }
    else
    {
        return false;
    }
}
```

Lägga till en vara i databasen (take 5)

```
bool lagg_till_vara_i_databasen(databas_t *db, vara_t *v)
{
    if (db->antal_varor < db->max)
    {
        db->varor[db->antal_varor++] = v;
        return true;
    }
    else
    {
        return false;
    }
}
```

Varför inte?

värdesemantik!

```
bool lagg_till_vara_i_databasen(databas_t db, vara_t *v)
{
    if (db.antal_varor < db.max)
    {
        db.varor[db.antal_varor++] = v;
        return true;
    }
    else
    {
        return false;
    }
}
```

PKD:n lärde ut ”function templates”

- **Hitta ett element i en array är definitivt ett återkommande mönster**

Kolla om elementet finns är nästan precis lika (men returnerar en bool istället)

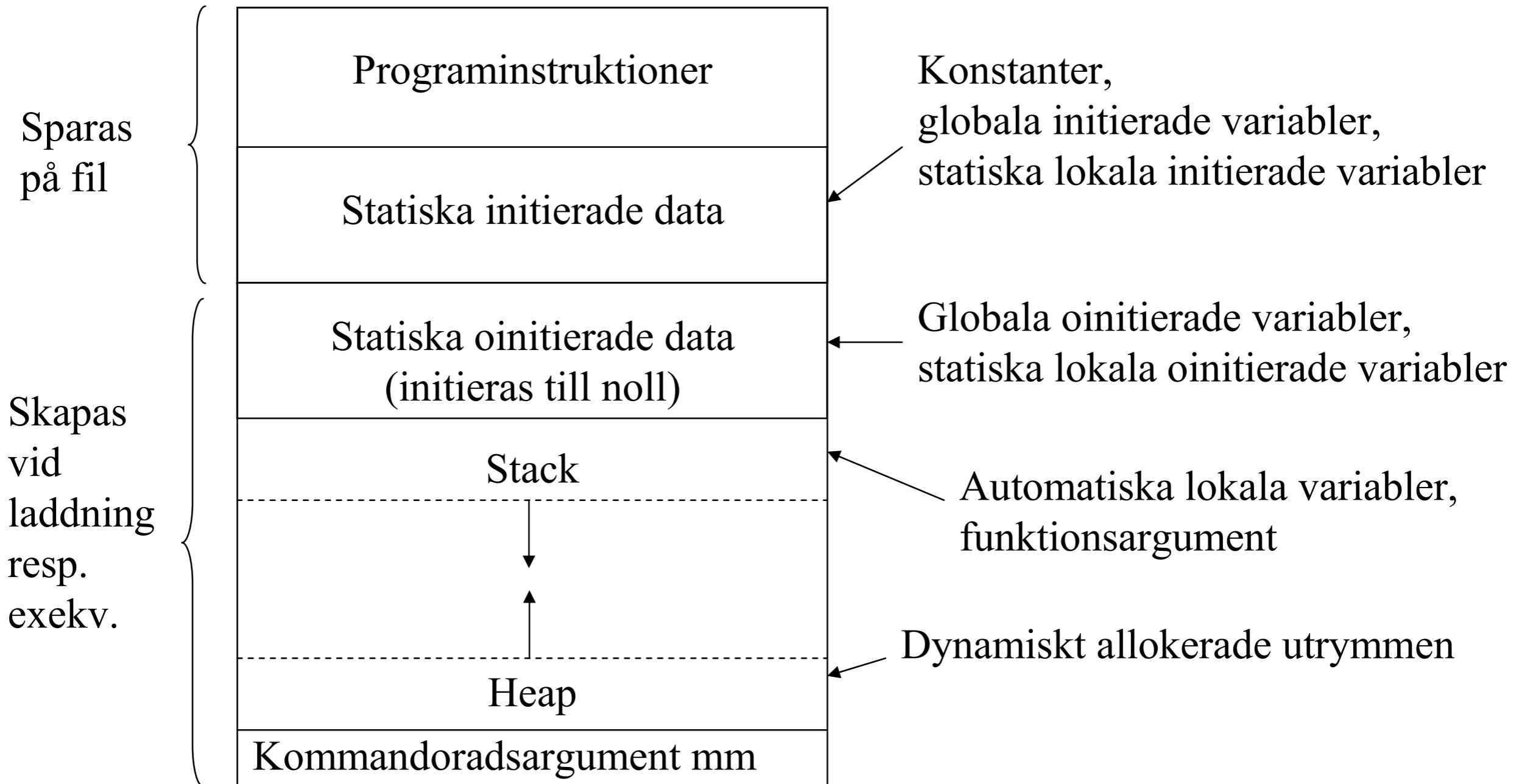
Att anpassa funktionen på sidan innan är inte invecklat

Enda problemet: vad gör man om elementet inte finns?

Enkel lösning: returnera något element – kräv att man först kollar **om** det finns

Bättre lösning: returnera en pekare (NULL om elementet inte fanns)

Var lagras data?

Stacken

Läs Addendum om stack och heap

Ett enkelt stackexempel

Skrivet saso-det har lilla hattet är att driva hem några posturer kring skillnaderna mellan stack och heap, adressräkningsoperatörer & och avreferensningsoperatorn ».

Vi börjar med ett enkelt kodexempel:

```
int x = 42;  
int y = 43;  
int z = 434;  
x = y;  
(x)++;  
y++;
```

Vika vänden har variablene x, y och z? Svarat är att värdet på x är 43 men att värdena på y och z är okända¹.

Men låt oss belyja från belyjan. För enkelskets skull kan vi tänka oss att ett C-program har tillgång till två sorters minne: stackminne och heapminne. Stacken är det minnesutrymmet som används för att lagra värdena i lokala variabler i funktioner, så kallade automatiska variabler. Betrakta följande funktion:

```
void stupit(int value) {  
    if (value) {  
        int smaller = value - 1;  
        stupit(smaller);  
    }  
}
```

Funktionen har två lokala variabler, value och smaller, båda av typen int. Låt oss anta att en int är 4 bytes. Det betyder att vi kommer att behöva 8 bytes på stacken för värdena i value och smaller².

Funktionen stupit är rekursiv; ett anrop stupit(3) kommer att leda till att funktionen anropar sig själv ytterligare tre gånger; varje funktion har en egen lokal variabel value vars värde är ett mindre än den anropande funktionens value-värde. Varje gång stupit anropas behövs ytterligare 8 bytes för att hålla värdena i dessa value och smaller-variabler. Vi säger att varje funktionsanrop leder till att ny stack-frame pushas på stacken som innehåller det minnesutrymmet

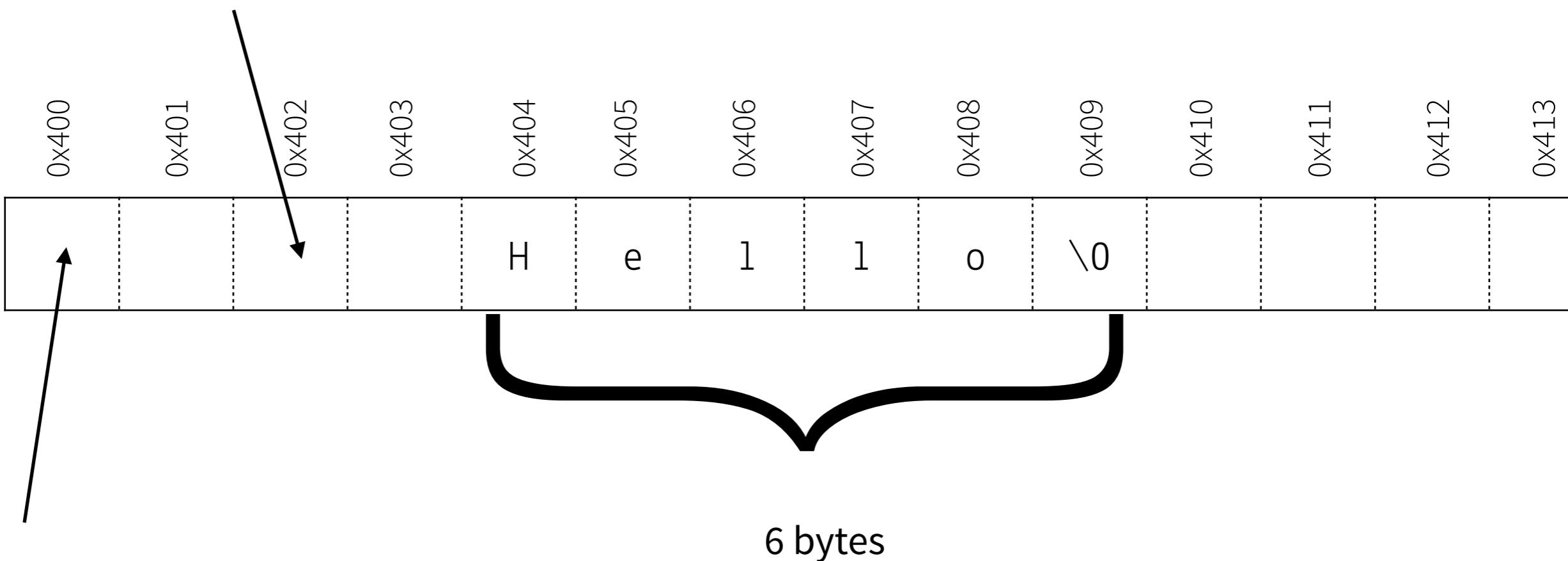
¹Dessutom så vet vi att om värdet på z är hälften av, så är värdet på y + 4, givet att minnet på en pekare är 4 bytes.

²Det är en lätt återläggning – vissa andra data kan behövas, och smarta komplatorer gör optimiseringar som trotsar detta variabler som inte behövs, men tas, urtecknar bort. Vi berörer ihåll saken.

C:s minnesmodell

Varje ruta är en byte

Varje byte i minnet har
en **adress** – dess
avstånd från ”starten”

Ett enkelt C-program & dess minnesanvändning

```
#include <stdint.h>
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

uint32_t fakultet(uint8_t f)
{
    if (f > 1)
    {
        return f * fakultet(f - 1);
    }
    else
    {
        return 1;
    }
}

int main(int argc, char *argv[])
{
    uint8_t n = (uint8_t) atol(argv[1]);
    uint32_t resultat = fakultet(n);

    printf("%d! = %d\n", n, resultat);

    return 0;
}
```


4 bytes

```
#include <stdint.h>
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

uint32_t fakultet(uint8_t f)
{
    if (f > 1)
    {
        return f * fakultet(f - 1);
    }
    else
    {
        return 1;
    }
}
```

? bytes

1 byte

4 bytes

```
int main(int argc, char *argv[])
{
    uint8_t n = (uint8_t) atol(argv[1]);
    uint32_t resultat = fakultet(n);

    printf("%d! = %d\n", n, resultat);

    return 0;
}
```

1 byte

?? bytes

+binären, etc.


```

#include <stdint.h>
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

uint32_t fakultet(uint8_t f)
{
    if (f > 1)
    {
        return f * fakultet(f - 1);
    }
    else
    {
        return 1;
    }
}

int main(int argc, char *argv[])
{
    uint8_t n = (uint8_t) atol(argv[1]);
    uint32_t resultat = fakultet(n);

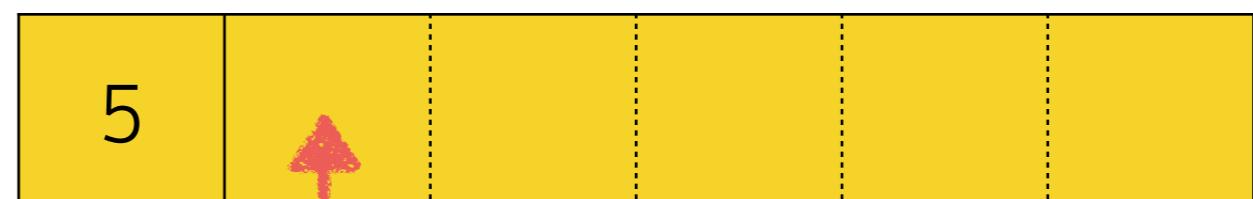
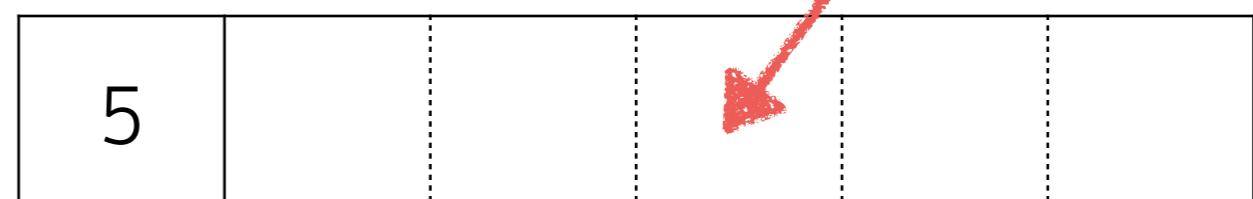
    printf("%d! = %d\n", n, resultat);

    return 0;
}

```

f <return value>

fakultet:s
stackframe

main:s stackframe

```

#include <stdint.h>
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

uint32_t fakultet(uint8_t f)
{
    if (f > 1)
    {
        return f * fakultet(f - 1);
    }
    else
    {
        return 1;
    }
}

int main(int argc, char *argv[])
{
    uint8_t n = (uint8_t) atol(argv[1]);
    uint32_t resultat = fakultet(n);

    printf("%d! = %d\n", n, resultat);

    return 0;
}

```

f <return value>

4				
5				
5				

```

#include <stdint.h>
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

uint32_t fakultet(uint8_t f)
{
    if (f > 1)
    {
        return f * fakultet(f - 1);
    }
    else
    {
        return 1;
    }
}

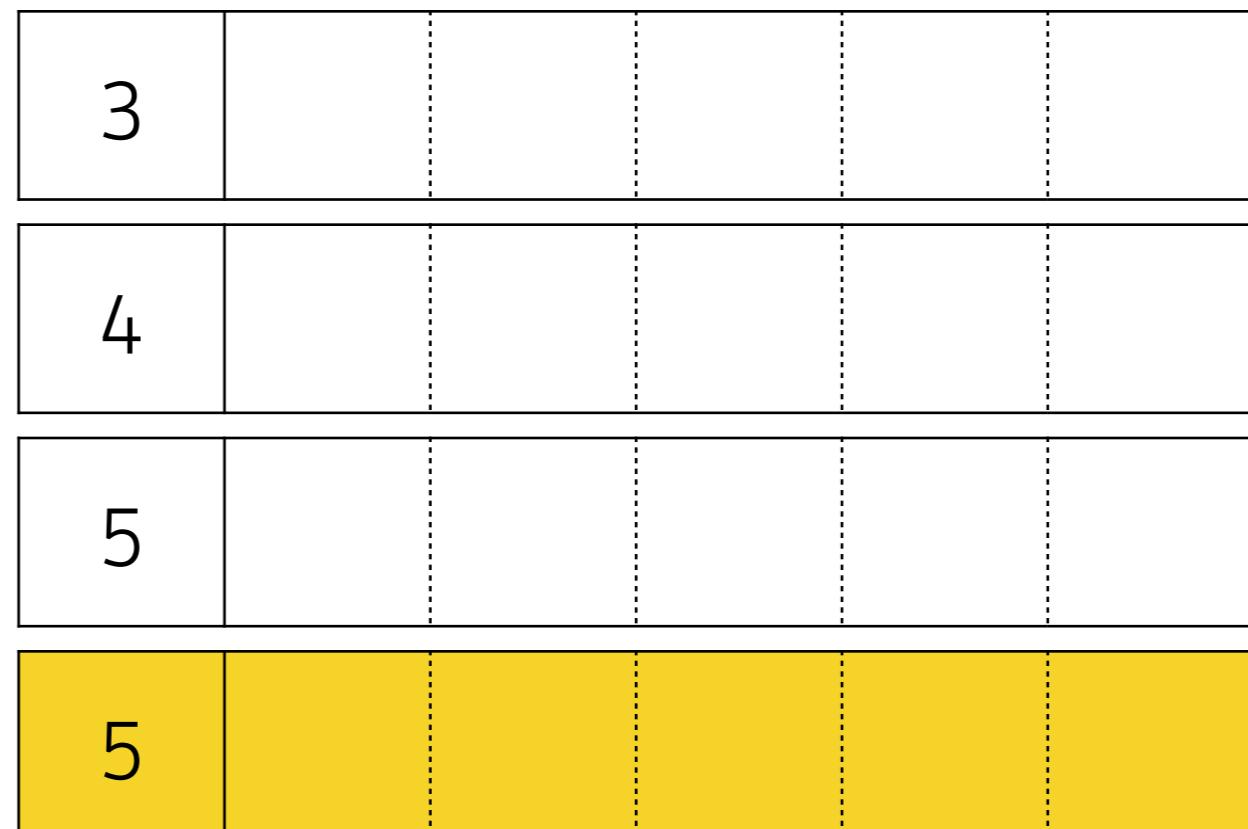
int main(int argc, char *argv[])
{
    uint8_t n = (uint8_t) atol(argv[1]);
    uint32_t resultat = fakultet(n);

    printf("%d! = %d\n", n, resultat);

    return 0;
}

```

f <return value>


```

#include <stdint.h>
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

uint32_t fakultet(uint8_t f)
{
    if (f > 1)
    {
        return f * fakultet(f - 1);
    }
    else
    {
        return 1;
    }
}

int main(int argc, char *argv[])
{
    uint8_t n = (uint8_t) atol(argv[1]);
    uint32_t resultat = fakultet(n);

    printf("%d! = %d\n", n, resultat);

    return 0;
}

```

f <return value>

2				
3				
4				
5				
5				

```

#include <stdint.h>
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

uint32_t fakultet(uint8_t f)
{
    if (f > 1)
    {
        return f * fakultet(f - 1);
    }
    else
    {
        return 1;
    }
}

int main(int argc, char *argv[])
{
    uint8_t n = (uint8_t) atol(argv[1]);
    uint32_t resultat = fakultet(n);

    printf("%d! = %d\n", n, resultat);

    return 0;
}

```

f <return value>

1						1
2						
3						
4						
5						
5						

```

#include <stdint.h>
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

uint32_t fakultet(uint8_t f)
{
    if (f > 1)
    {
        return f * fakultet(f - 1);
    }
    else
    {
        return 1;
    }
}

int main(int argc, char *argv[])
{
    uint8_t n = (uint8_t) atol(argv[1]);
    uint32_t resultat = fakultet(n);

    printf("%d! = %d\n", n, resultat);

    return 0;
}

```

f <return value>

1						1
2						2
3						
4						
5						
5						

```

#include <stdint.h>
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

uint32_t fakultet(uint8_t f)
{
    if (f > 1)
    {
        return f * fakultet(f - 1);
    }
    else
    {
        return 1;
    }
}

int main(int argc, char *argv[])
{
    uint8_t n = (uint8_t) atol(argv[1]);
    uint32_t resultat = fakultet(n);

    printf("%d! = %d\n", n, resultat);

    return 0;
}

```

f <return value>

1						1
2						2
3						6
4						
5						
5						

```

#include <stdint.h>
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

uint32_t fakultet(uint8_t f)
{
    if (f > 1)
    {
        return f * fakultet(f - 1);
    }
    else
    {
        return 1;
    }
}

int main(int argc, char *argv[])
{
    uint8_t n = (uint8_t) atol(argv[1]);
    uint32_t resultat = fakultet(n);

    printf("%d! = %d\n", n, resultat);

    return 0;
}

```

f <return value>

1						1
2						2
3						6
4						24
5						
5						

```

#include <stdint.h>
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

uint32_t fakultet(uint8_t f)
{
    if (f > 1)
    {
        return f * fakultet(f - 1);
    }
    else
    {
        return 1;
    }
}

int main(int argc, char *argv[])
{
    uint8_t n = (uint8_t) atol(argv[1]);
    uint32_t resultat = fakultet(n);

    printf("%d! = %d\n", n, resultat);

    return 0;
}

```

f <return value>

1						1
2						2
3						6
4						24
5						120
5						

```

#include <stdint.h>
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

uint32_t fakultet(uint8_t f)
{
    if (f > 1)
    {
        return f * fakultet(f - 1);
    }
    else
    {
        return 1;
    }
}

int main(int argc, char *argv[])
{
    uint8_t n = (uint8_t) atol(argv[1]);
    uint32_t resultat = fakultet(n);

    printf("%d! = %d\n", n, resultat);

    return 0;
}

```

f	<return value>
1	1
2	2
3	6
4	24
5	120
5	

```

#include <stdint.h>
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

uint32_t fakultet(uint8_t f)
{
    if (f > 1)
    {
        return f * fakultet(f - 1);
    }
    else
    {
        return 1;
    }
}

int main(int argc, char *argv[])
{
    uint8_t n = (uint8_t) atol(argv[1]);
    uint32_t resultat = fakultet(n);

    printf("%d! = %d\n", n, resultat);

    return 0;
}

```

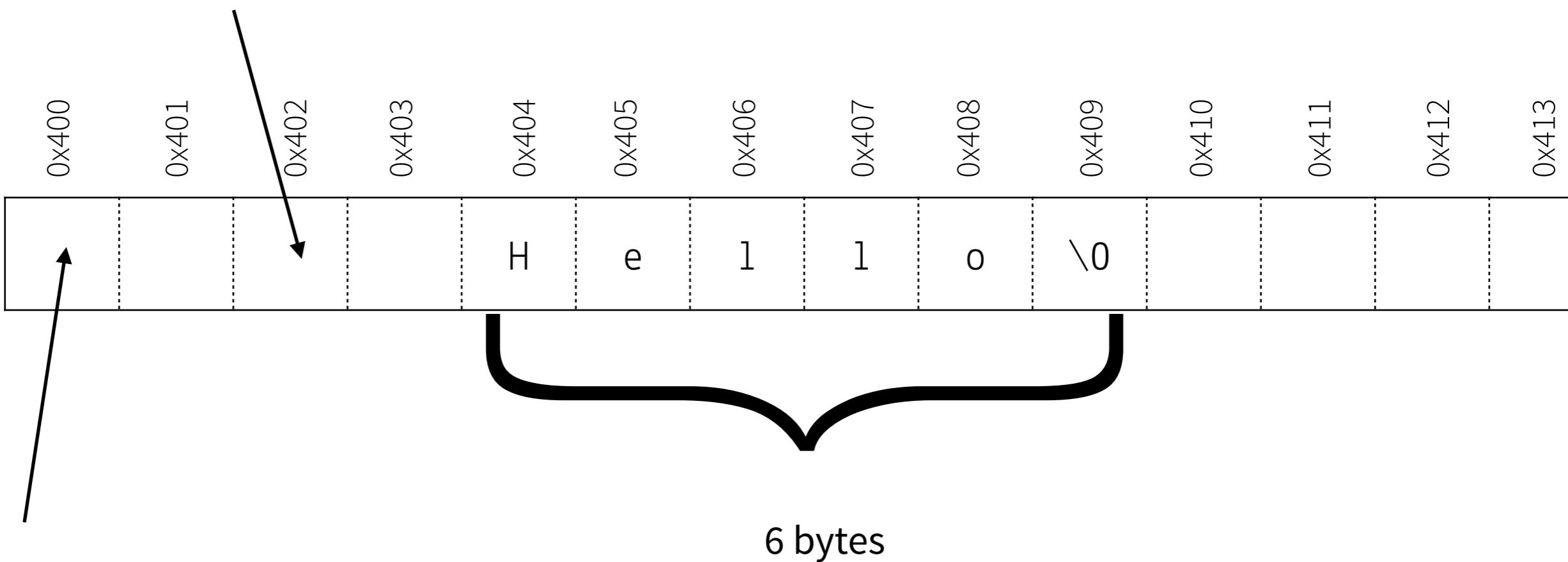
f	<return value>					
1						1
2						2
3						6
4						24
5						120
5						

“Pekare”

C:s minnesmodell

Varje ruta är en byte

Varje byte i minnet har
en **adress** – dess
avstånd från ”starten”

Pekare

- Variabler som innehåller adresser till platser i minnet
- Två operationer:

Peka om variabeln

Avreferera pekaren för att läsa/skriva minnesplatsen

```
int x = 42; // x innehåller ett heltal
```



```
int x = 42;    // x innehåller ett heltal  
  
int *p;        // p innehåller en adress till en  
                  // plats i minnet där det finns ett  
                  // heltal t.ex. 0x404
```



```
int x = 42;    // x innehåller ett heltal  
  
int *p;        // p innehåller en adress till en  
                  // plats i minnet där det finns ett  
                  // heltal  
  
p = &x;          // uppdatera pekaren p
```



```
int x = 42;    // x innehåller ett heltal  
  
int *p;        // p innehåller en adress till en  
                // plats i minnet där det finns ett  
                // heltal  
  
adresstagnings-  
operatorn       ↗  
p = &x;          // uppdatera pekaren p
```



```
int x = 42;    // x innehåller ett heltal  
  
int *p;        // p innehåller en adress till en  
                // plats i minnet där det finns ett  
                // heltal  
  
adresstagnings-  
operatorn         →  
p = &x;          // uppdatera pekaren p  
  
*p = x;         // uppdatera minnesplatsen som p  
                // pekar på
```



```
int x = 42;    // x innehåller ett heltal  
  
int *p;        // p innehåller en adress till en  
                // plats i minnet där det finns ett  
                // heltal  
  
adresstagnings-  
operatorn       p = &x;      // uppdatera pekaren p  
  
avrefererings-  
operatorn       *p = x;    // uppdatera minnesplatsen som p  
                          // pekar på
```


”Nullpekare” (1/2)

- ”I call it my billion-dollar mistake. It was the invention of the null reference in 1965” — Tony Hoare

Syntax: NULL

Semantik: ”variabeln pekar inte på någonting”

```
int *x = NULL;
```



```
int *x = NULL;
```

```
int y = *x;
```


NULL POINTER DEREFERENCE

```
int *x = NULL;
```

```
int y = *x,
```


Ny typ: **void ***

Tas upp mer senare

- En pekare till något av okänd typ

C tillåter **inte** att den avrefereras

Användbar för att skapa t.ex. generella lagringsklasser (jmf. inlupp 2, lagerh.)

```
int x;  
int *y = &x;  
void *z = y;
```

```
*y = 42; // ok  
*z = 42; // kompilerar ej
```

```
int a = *y; // ok  
int b = *z; // kompilerar ej
```

```
int *c = (int *)z;  
*c = 42; // ok
```

Pekare: recap

`&var` — ta adressen till innehållet i var

`*var` — följ en pekare till en plats i minnet som håller data

`NULL` — en pekare som inte pekar på någonting

Återbesök av stackexemplet med pekarer


```

#include <stdint.h>
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

void fakultet(uint8_t f, uint32_t *r)
{
    if (f > 1)
    {
        *r *= f; // *r = *r * f;
        fakultet(f - 1, r);
    }
}

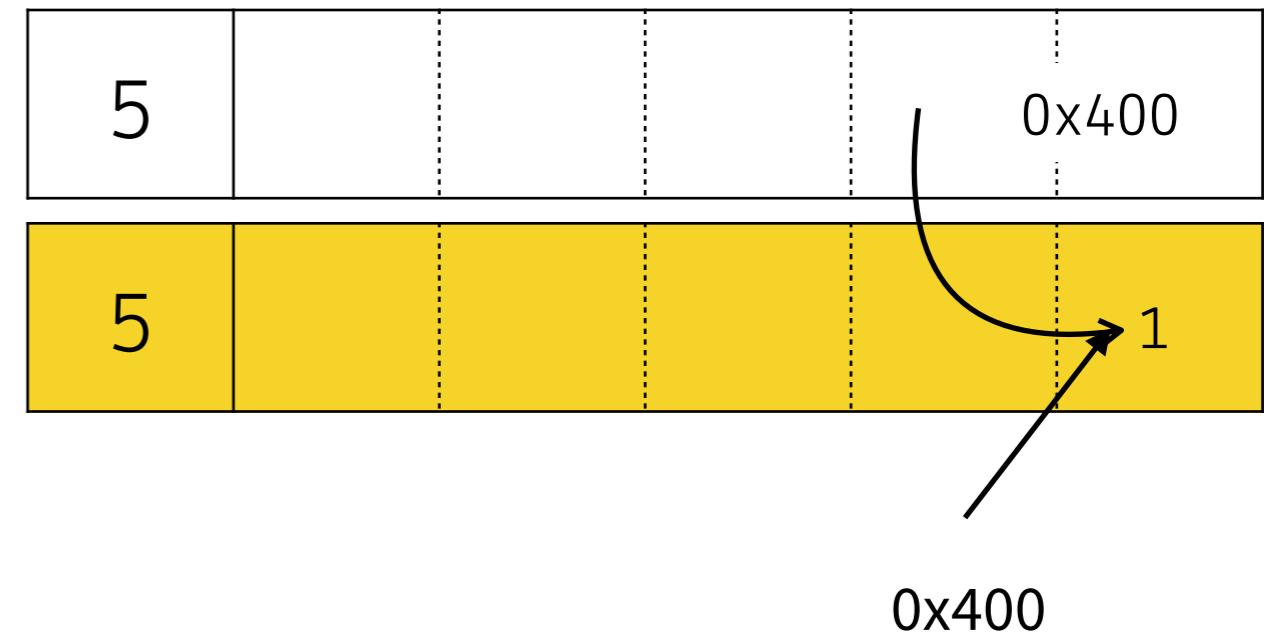
int main(int argc, char *argv[])
{
    uint8_t n = (uint8_t) atol(argv[1]);
    uint32_t resultat = 1;
    fakultet(n, &resultat);

    printf("%d! = %d\n", n, resultat);

    return 0;
}

```

f <return value>


```

#include <stdint.h>
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

void fakultet(uint8_t f, uint32_t *r)
{
    if (f > 1)
    {
        *r *= f; // *r = *r * f;
        fakultet(f - 1, r);
    }
}

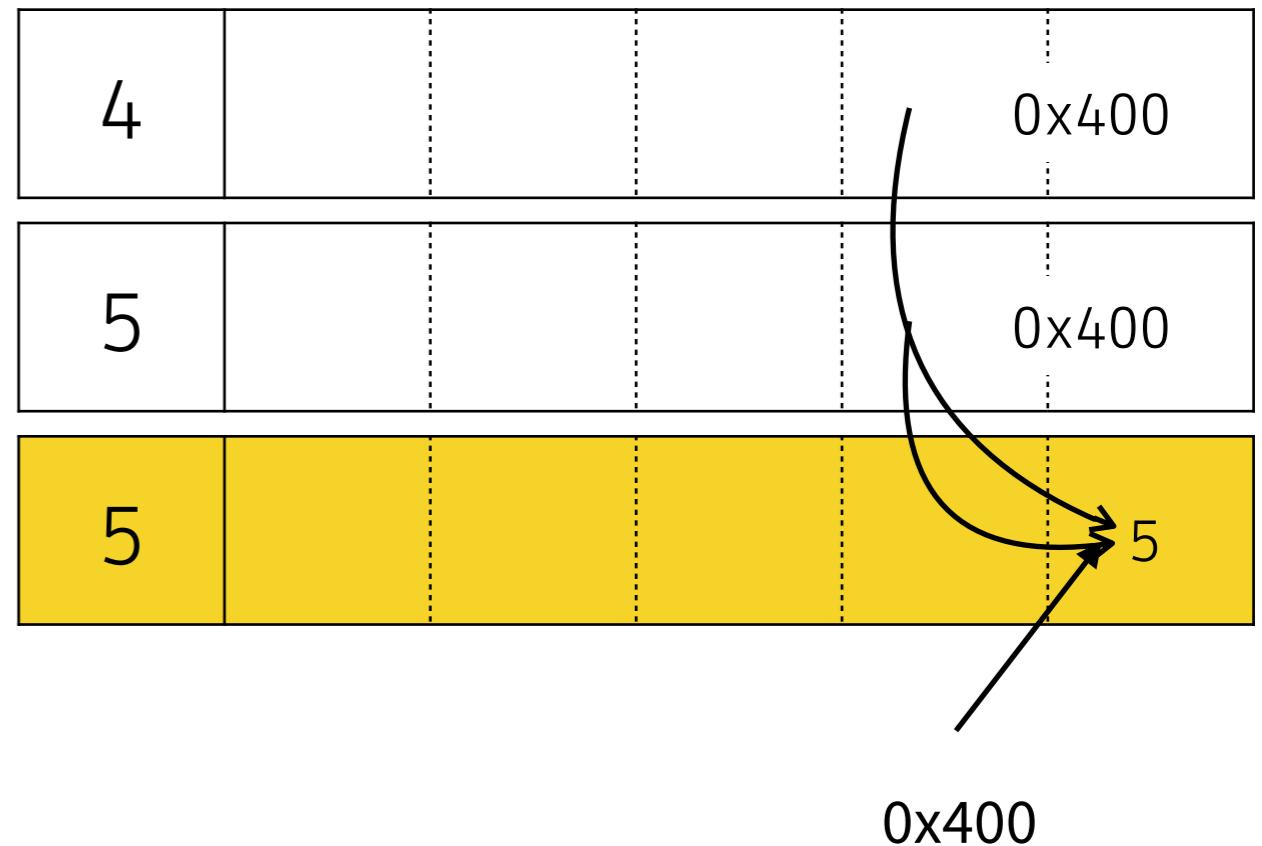
int main(int argc, char *argv[])
{
    uint8_t n = (uint8_t) atol(argv[1]);
    uint32_t resultat = 1;
    fakultet(n, &resultat);

    printf("%d! = %d\n", n, resultat);

    return 0;
}

```

f <return value>


```

#include <stdint.h>
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

void fakultet(uint8_t f, uint32_t *r)
{
    if (f > 1)
    {
        *r *= f; // *r = *r * f;
        fakultet(f - 1, r);
    }
}

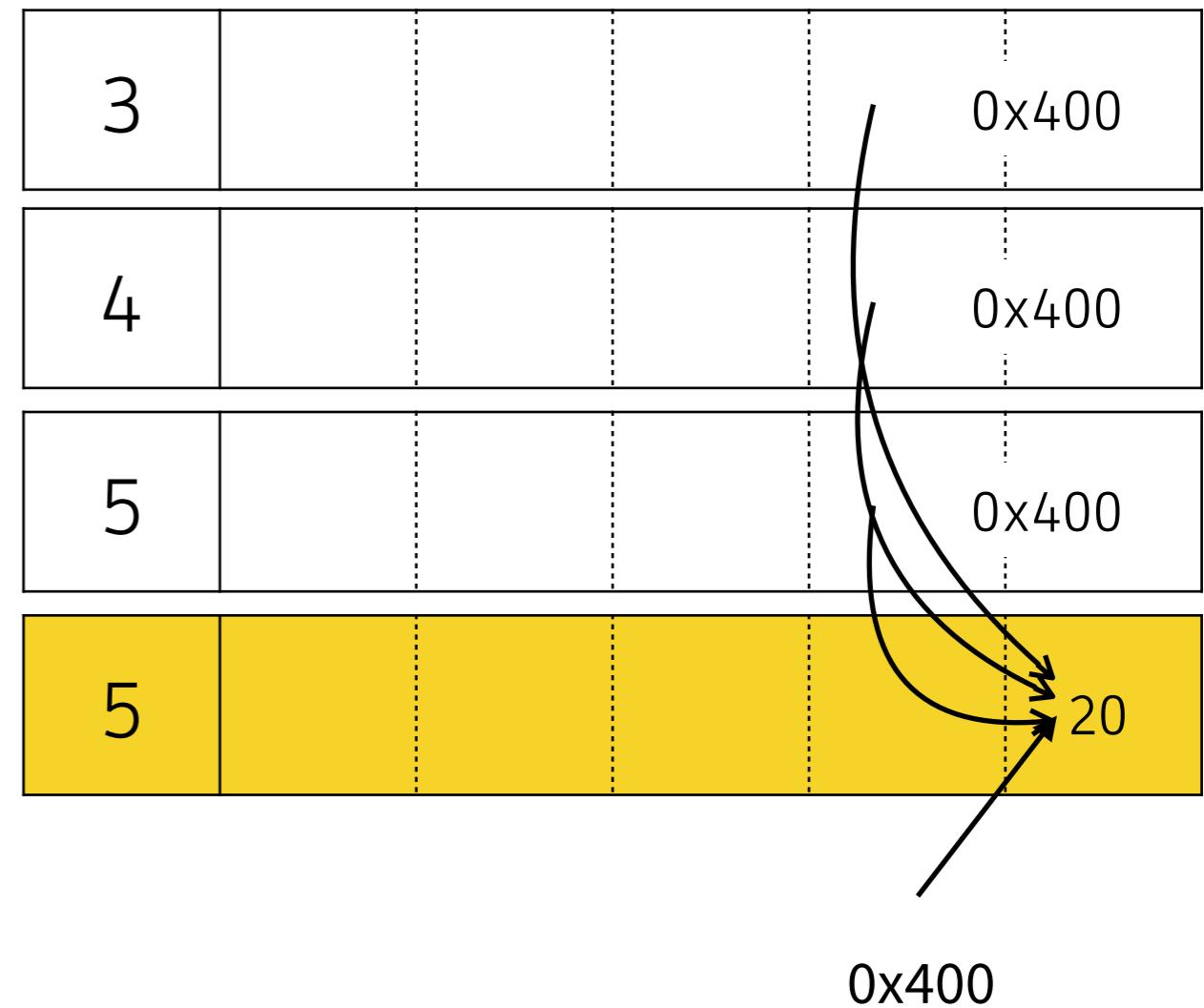
int main(int argc, char *argv[])
{
    uint8_t n = (uint8_t) atol(argv[1]);
    uint32_t resultat = 1;
    fakultet(n, &resultat);

    printf("%d! = %d\n", n, resultat);

    return 0;
}

```

f <return value>


```

#include <stdint.h>
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

void fakultet(uint8_t f, uint32_t *r)
{
    if (f > 1)
    {
        *r *= f; // *r = *r * f;
        fakultet(f - 1, r);
    }
}

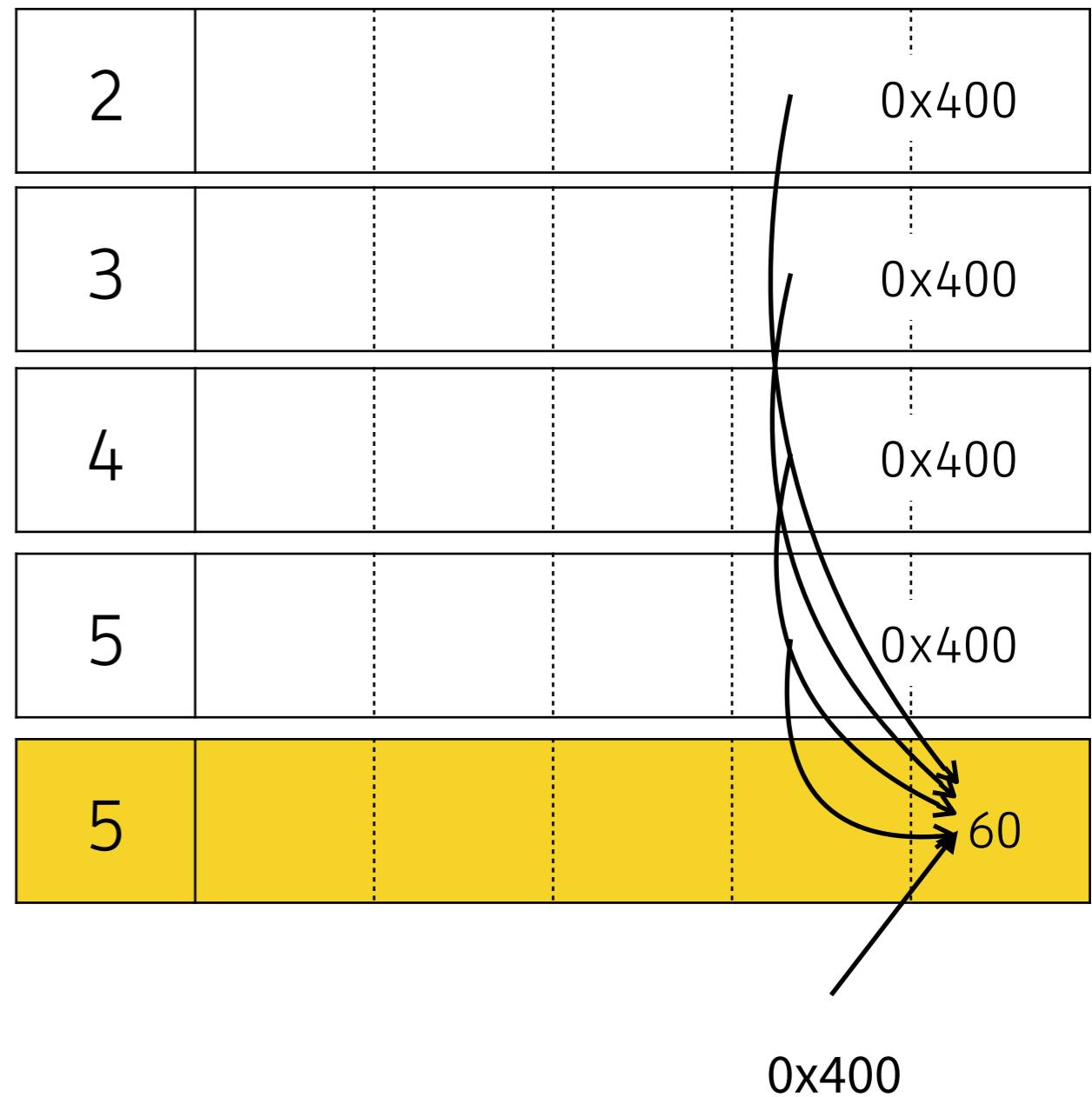
int main(int argc, char *argv[])
{
    uint8_t n = (uint8_t) atol(argv[1]);
    uint32_t resultat = 1;
    fakultet(n, &resultat);

    printf("%d! = %d\n", n, resultat);

    return 0;
}

```

f <return value>


```

#include <stdint.h>
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

void fakultet(uint8_t f, uint32_t *r)
{
    if (f > 1)
    {
        *r *= f; // *r = *r * f;
        fakultet(f - 1, r);
    }
}

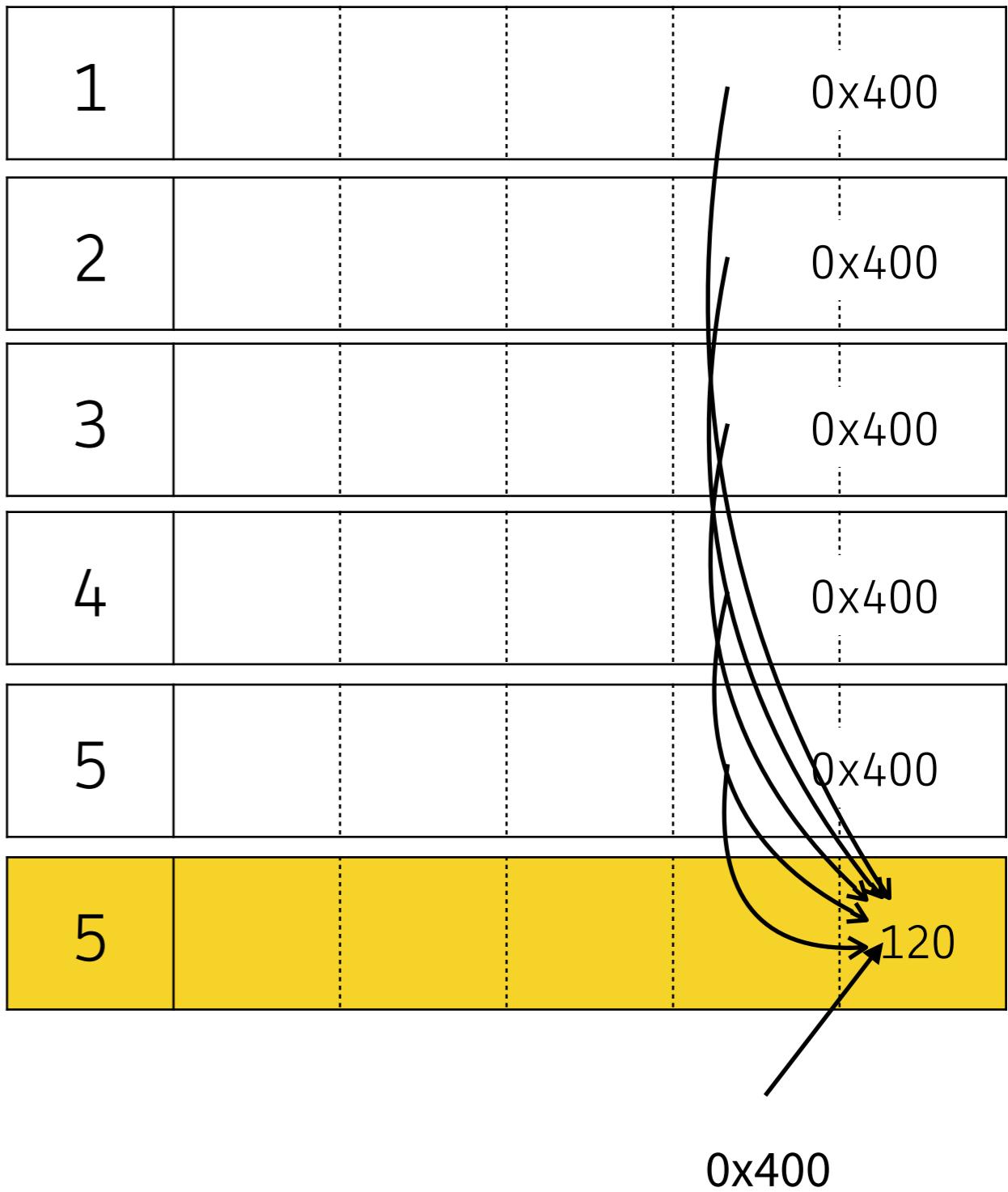
int main(int argc, char *argv[])
{
    uint8_t n = (uint8_t) atol(argv[1]);
    uint32_t resultat = 1;
    fakultet(n, &resultat);

    printf("%d! = %d\n", n, resultat);

    return 0;
}

```

f <return value>


```

#include <stdint.h>
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

void fakultet(uint8_t f, uint32_t *r)
{
    if (f > 1)
    {
        *r *= f; // *r = *r * f;
        fakultet(f - 1, r);
    }
}

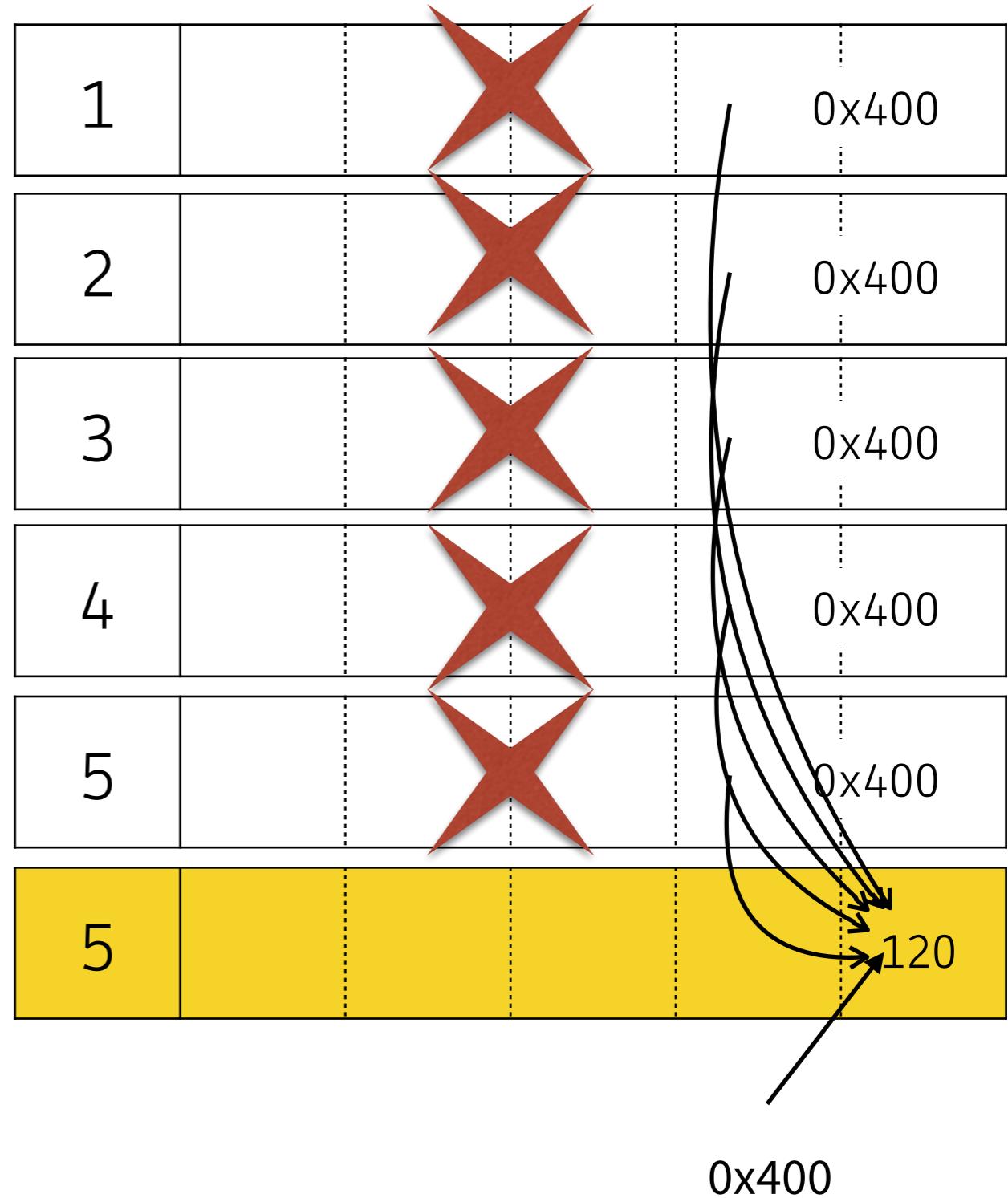
int main(int argc, char *argv[])
{
    uint8_t n = (uint8_t) atol(argv[1]);
    uint32_t resultat = 1;
    fakultet(n, &resultat);

    printf("%d! = %d\n", n, resultat);

    return 0;
}

```

f <return value>


```
#include <stdint.h>
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

void fakultet(uint8_t f, uint32_t *r)
{
    for (int i = 0; i < f; ++i)
    {
        *r *= f-i;
    }
}

int main(int argc, char *argv[])
{
    uint8_t n = (uint8_t) atol(argv[1]);
    uint32_t resultat = 1;
    fakultet(n, &resultat);

    printf("%d! = %d\n", n, resultat);

    return 0;
}
```

Kör i konstant minne
(varför?)

Stacken: recap

- Enda minnet som C:s ”exekveringsmiljö” hanterar automatiskt

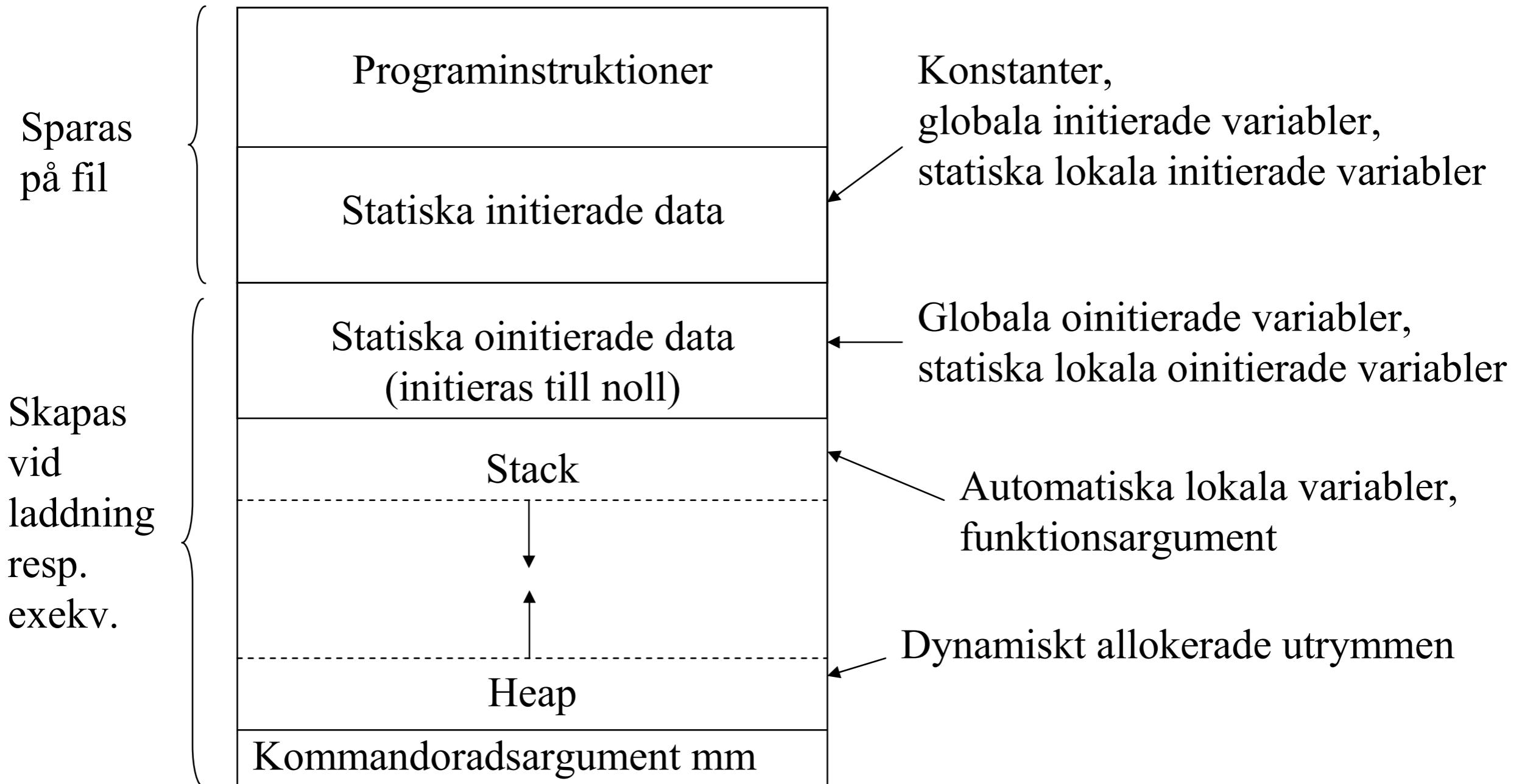
Håller ”kortlivat data” (knutet till funktionens livslängd)

Varje funktionsanrop ger upphov till en ny ”stack frame”
(not. parameteröverföring sker i regel mha register)

Allokeras och avallokeras automatiskt

- Extremt effektiv allokeringsmetod (“bump pointer”)
- Stacken är en del av minnet – alla variabler på stacken har en adress och kan pekas ut av pekare

Var lagras data?

Heopen

Läs Addendum om stack och heap

Ett enkelt stackexempel

Skrivet saso-det har lilla hället att driva hem några posturer kring skillnaderna mellan stack och heap, adressstyrningsepateren & och avreferensningsoperatoren ».

Vi börjar med ett enkelt kodexempel:

```
int x = 42;
int y = &x;
int z = &y;
x = y;
(z++)++;
y++;
```

Vika vänden har variablene x, y och z? Svarat är att värdet på x är 43 men att värdena på y och z är okända².

Men låt oss belyja från bokojen. För enkeltetens skull kan vi tänka oss att ett C-program har tillgång till två sorters minne: stackminne och heapminne. Stacken är det minnesutrymmet som används för att lagra värdena i lokala variabler i funktioner, så kallade automatiska variabler. Betrakta följande funktion:

```
void stupit(int value) {
    if (value) {
        int smaller = value - 1;
        stupit(smaller);
    }
}
```

Funktionen har två lokala variabler, value och smaller, båda av typen int. Låt oss anta att en int är 4 bytes. Det betyder att vi kommer att behöva 8 bytes på stacken för värdena i value och smaller³.

Funktionen stupit är rekursiv; ett anrop stupit(3) kommer att leda till att funktionen anropar sig själv ytterligare tre gånger; varje funktion har en egen lokal variabel value vars värde är ett mindre än den anropande funktionens value-värde. Varje gång stupit anropas behövs ytterligare 8 bytes för att hålla värdena i dessa value och smaller-variabler. Vi säger att varje funktionsanrop leder till att ny stackframe pushas på stacken som innehåller det minnesutrymmet

²Dessutom så vet vi att om värdet på z är heltalset n, så är värdet på y = n + 4, givet att minnet på en pekare är 4 bytes.

³Det är en lång berättelse – vissa andra data kan behövas, och smarta komplatorer gör optimiseringar som trots hot variabler numera inte behövs, men tan, snäller här. Vi berörer ihåll sista.

Heapen

- Till för lagring av ”långlivat” data
- Hanteras manuellt

För varje data som skall lagras på heapen måste man explicit be om ett motsvarande utrymme mha malloc (äv. realloc och calloc)

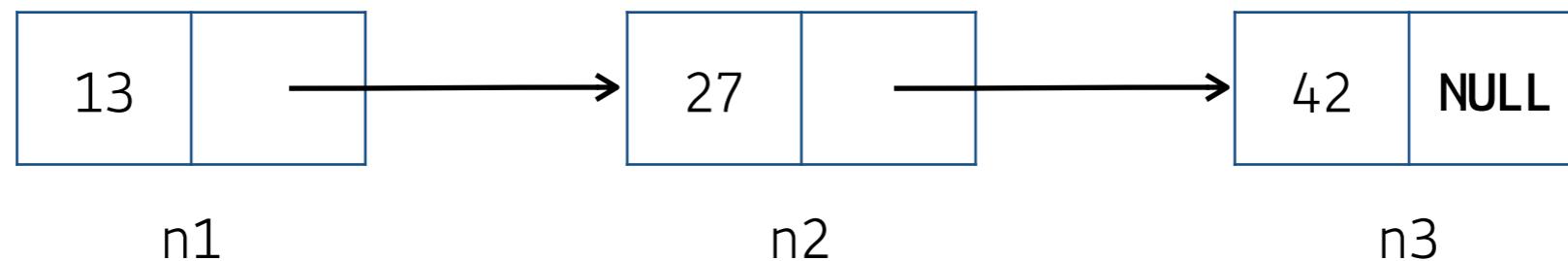
När man är färdig med data måste man explicit returnera det, annars läcker programmet minne mha funktionen free

- Heapen bara tillgänglig via pekare

Dynamiska strukturer

- Heopen används för att lagra stora data och data vars storlek växer dynamiskt, t.ex.
Binära träd, listor, köer, databaser, filbuffrar, etc.
- Vi använder malloc för att ”reservera en del av heapen” — denna kan vara ”var som helst”
Pekare **nödvändiga** för att *länka samman* datastrukturer som byggs upp av **fler än ett** anrop till malloc!

Pekare och länkade strukturer [På stacken]

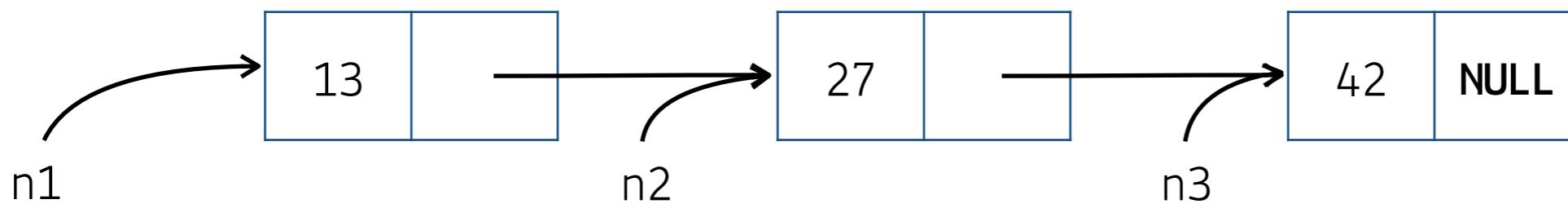
```
struct node n1;
struct node n2;
struct node n3;
```

```
n1 = (struct node) { .number = 13, .next = &n2 };
n2 = (struct node) { .number = 27, .next = &n3 };
n3 = (struct node) { .number = 42, .next = NULL };
```

```
struct node
{
    int number;
    struct node *next;
};
```


Pekare och länkade strukturer [På stacken]

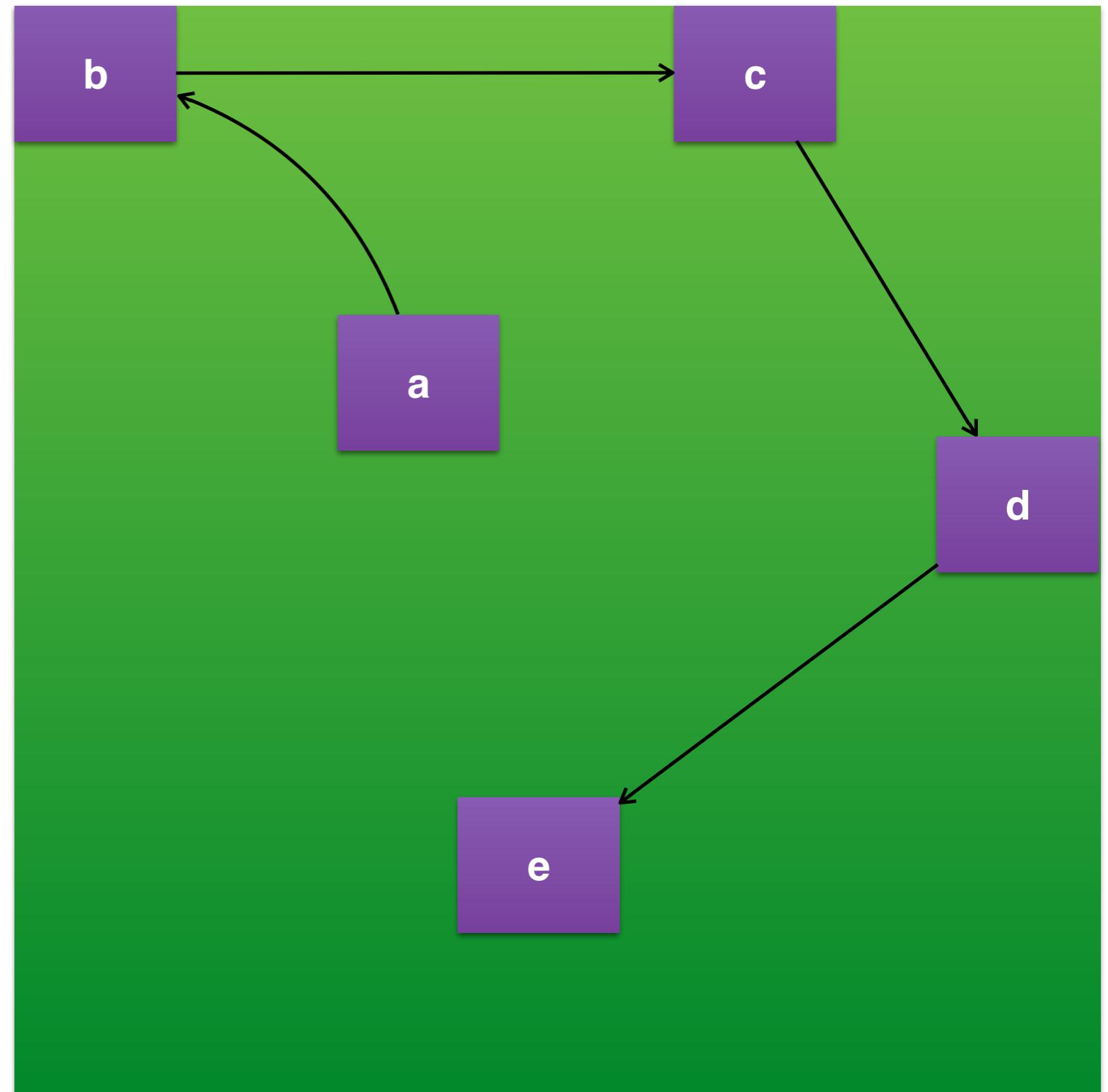
```
struct node *n1 = malloc(sizeof(struct node));
struct node *n2 = malloc(sizeof(struct node));
struct node *n3 = malloc(sizeof(struct node));

*n1 = (struct node) { .number = 13, .next = n2 };
*n2 = (struct node) { .number = 27, .next = n3 };
*n3 = (struct node) { .number = 42, .next = NULL };
```


En ”länkad” lista

```
struct node  
{  
    int number;  
    struct node *next;  
};
```


Avreferera pekare

(*node).next = node->next

Följ pekaren

Läs next-posten
i strukten

Båda i samma
operator


```
struct tree_node
{
    node_t *left;
    node_t *right;
    int key;
    data_t *data;
};
```

Att skapa noder i ett träd

```
node_t node_new(int key, data_t *data)
{
    node_t *n = malloc(sizeof(node_t));
    if (n)
    {
        n->left = NULL;
        n->right = NULL;
        n->key = key;
        n->data = data;
    }
    return n;
}
```


Ta bort noder ur ett träd

```
void node_deallocate1(node_t *n)
{
    if (n->left) free(n->left);
    if (n->right) free(n->right);
    free(n);
}
```

```
void node_deallocate2(node_t *n)
{
    if (n->left) free(n->left);
    if (n->right) free(n->right);
    free(n->data);
    free(n);
}
```

```
data_t *node_deallocate3(node_t *n)
{
    if (n->left) free(n->left);
    if (n->right) free(n->right);
    free(n);
    return n->data; // BOOOOM!!!!
}
```

```
data_t *node_deallocate4(node_t *n)
{
    if (n->left) free(n->left);
    if (n->right) free(n->right);
    data_t *tmp = n->data;
    free(n);
    return tmp;
}
```


Minneshantering

- Allokera minne explicit med ngn rutin (t.ex. malloc)
- Frigör minne explicit med ngn rutin (t.ex. free)
- Vem för bok över vilket minne som är ledigt resp. använt?
- Hur hittar vi ett lämpligt ledigt utrymme?
- Vad betyder lämpligt?

```
a = malloc(A);
```

```
b = malloc(B);
```

```
c = malloc(C);
```

```
d = malloc(D);
```

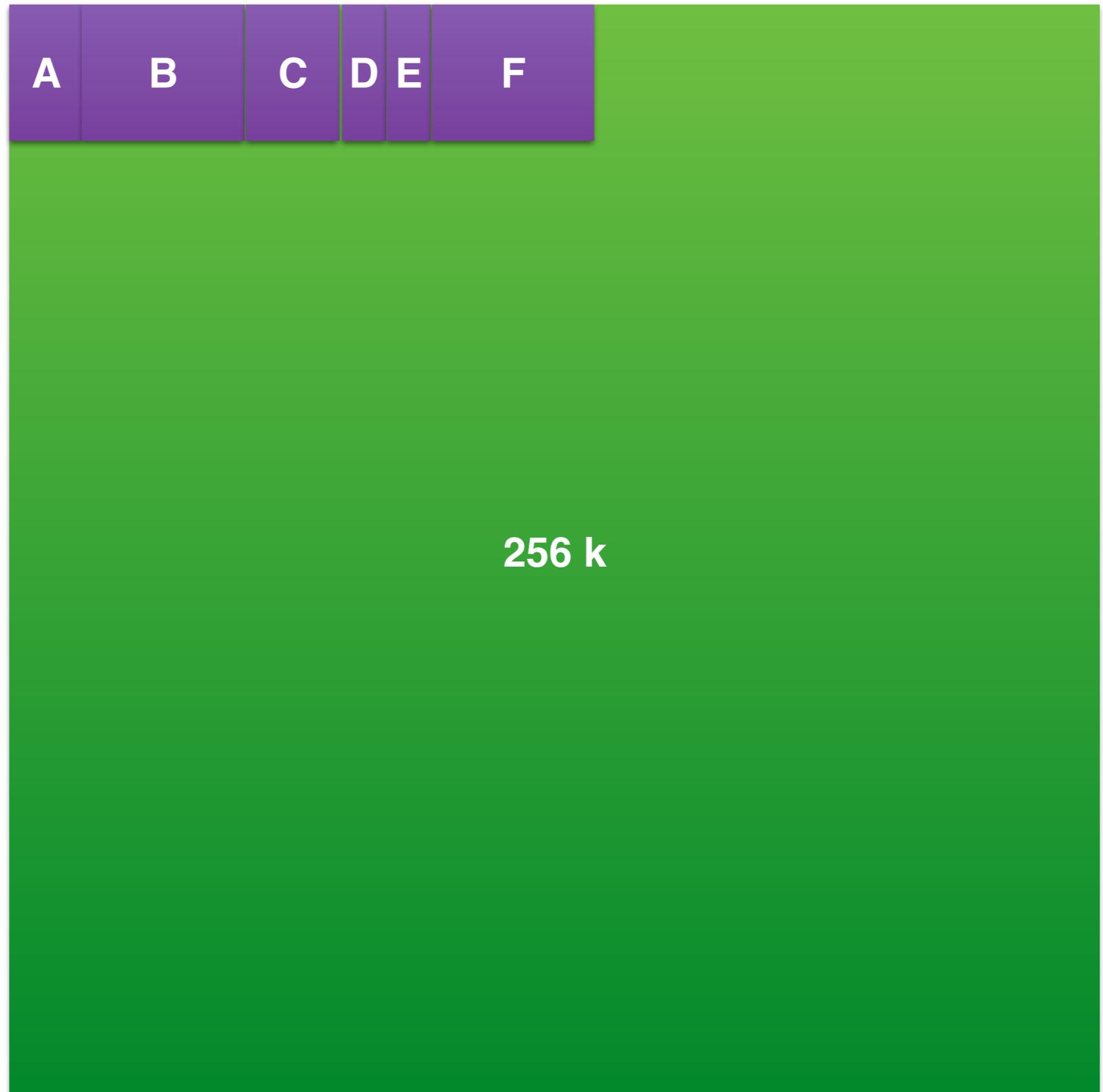
```
e = malloc(E);
```

```
f = malloc(F);
```

```
free(a);
```

```
free(c);
```

```
g = malloc(B);
```



```
a = malloc(A);
```

```
b = malloc(B);
```

```
c = malloc(C);
```

```
d = malloc(D);
```

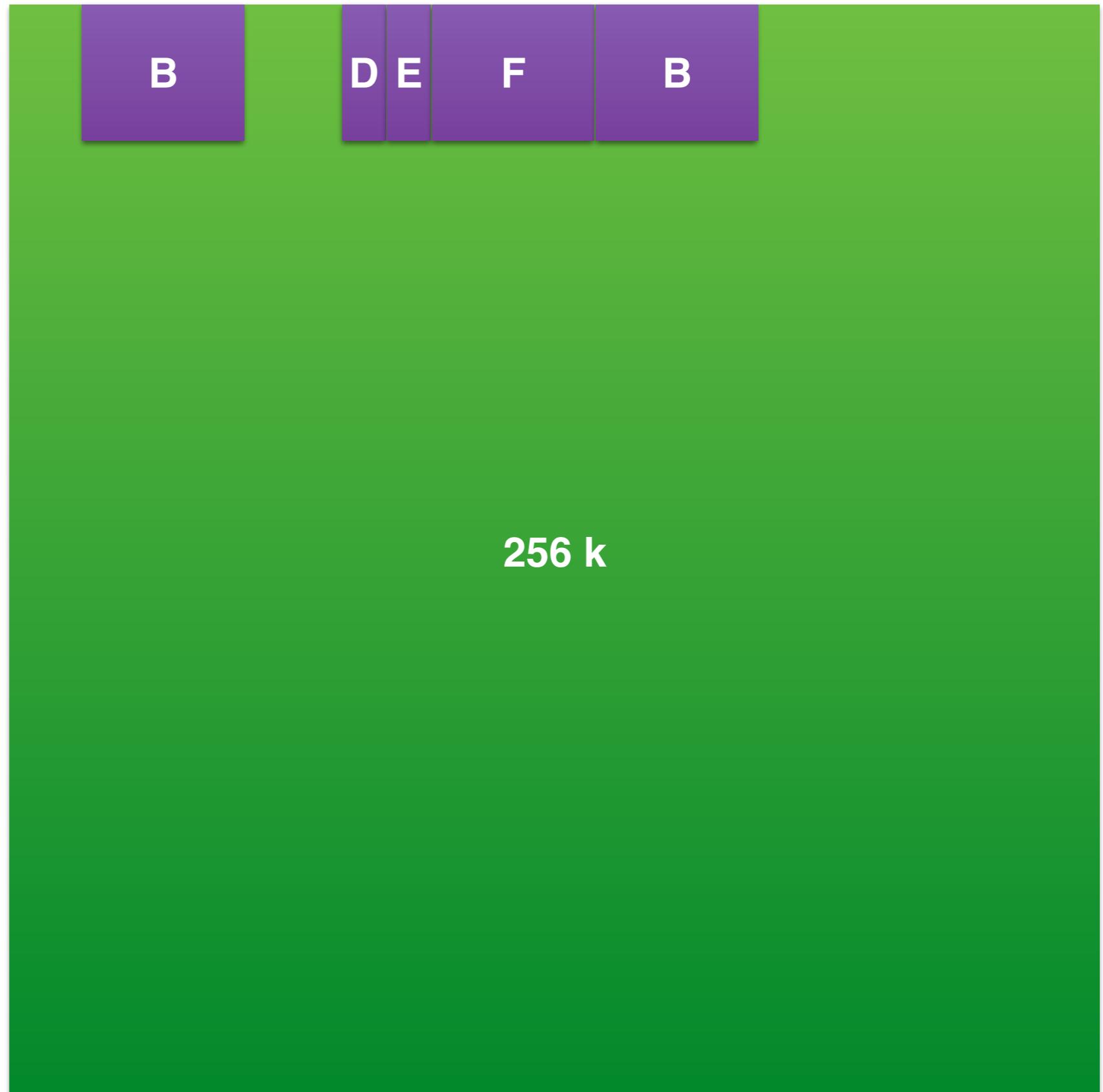
```
e = malloc(E);
```

```
f = malloc(F);
```

```
free(a);
```

```
free(c);
```

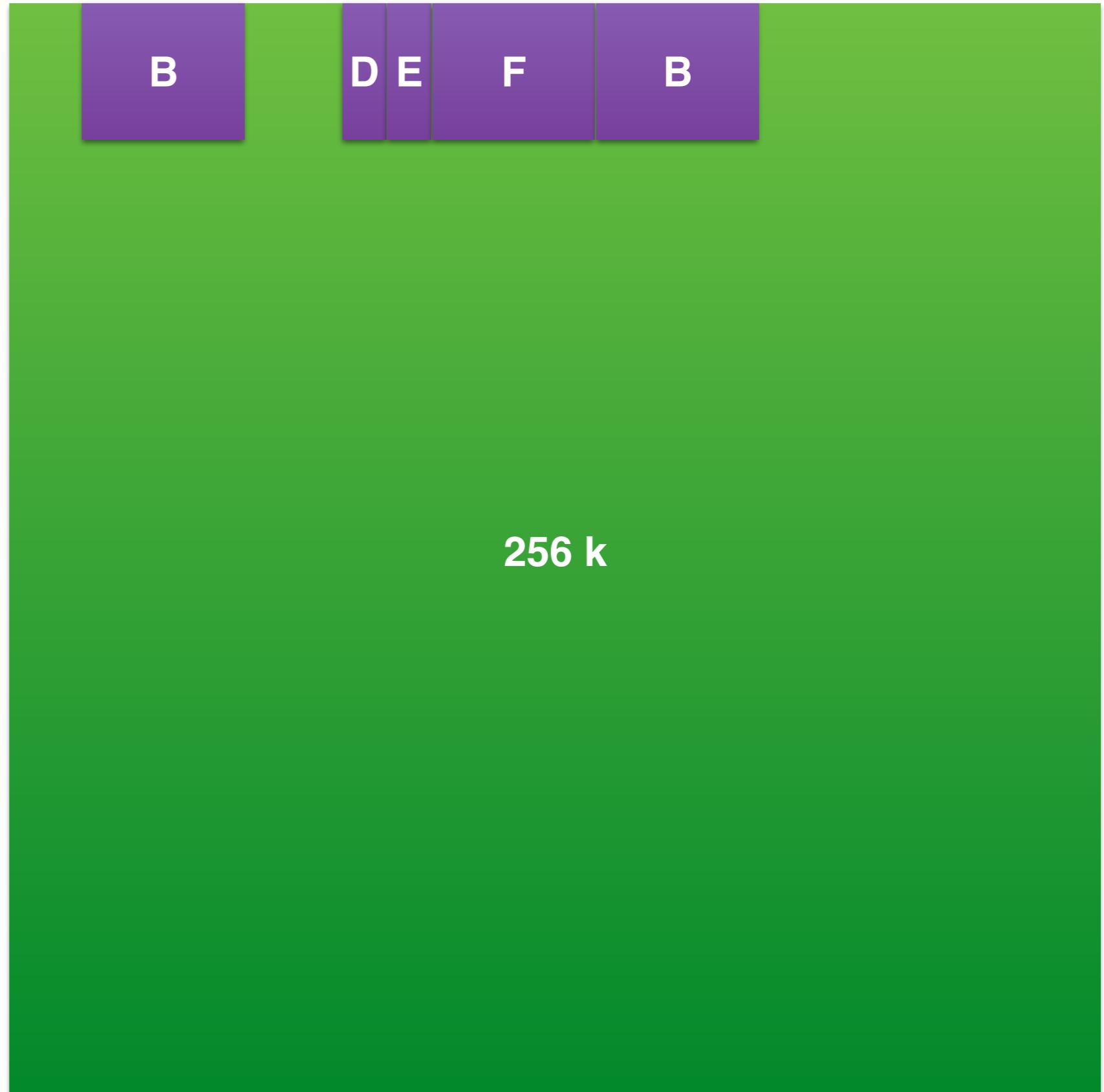
```
g = malloc(B);
```


Fragmentering

*Vi fick inte rum med B' i
det lediga minnet från
A och C eftersom de
inte var samman-
hängande (konsekutiva;
contiguous)*

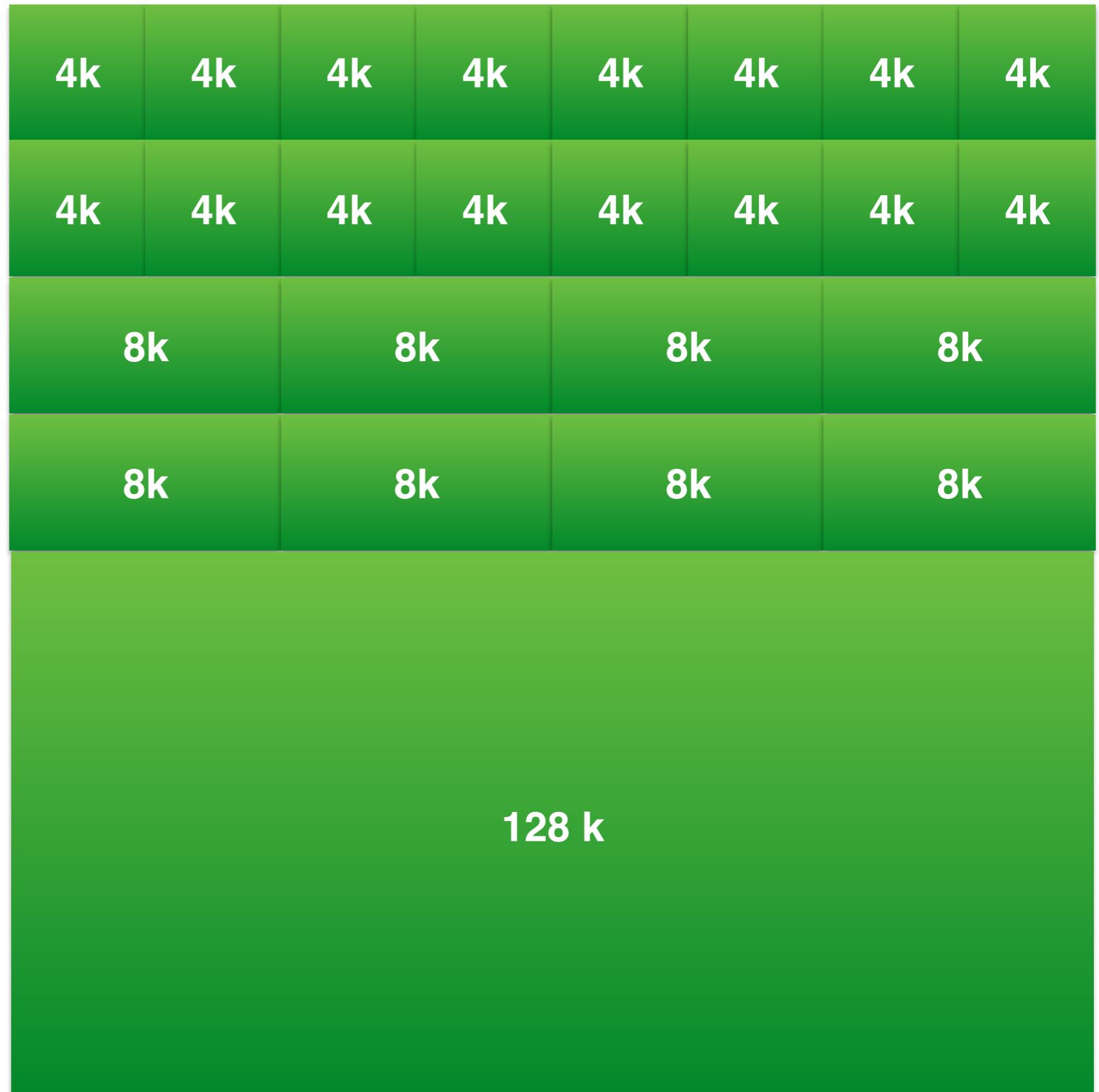
*Kan leda till att minnet
effektivt tar slut fast det
finns gott om ledigt
minne*

Bucket Allocation

*Dela in minnet i många
bitar av olika storlekar
för snabbare allokering
av objekt*

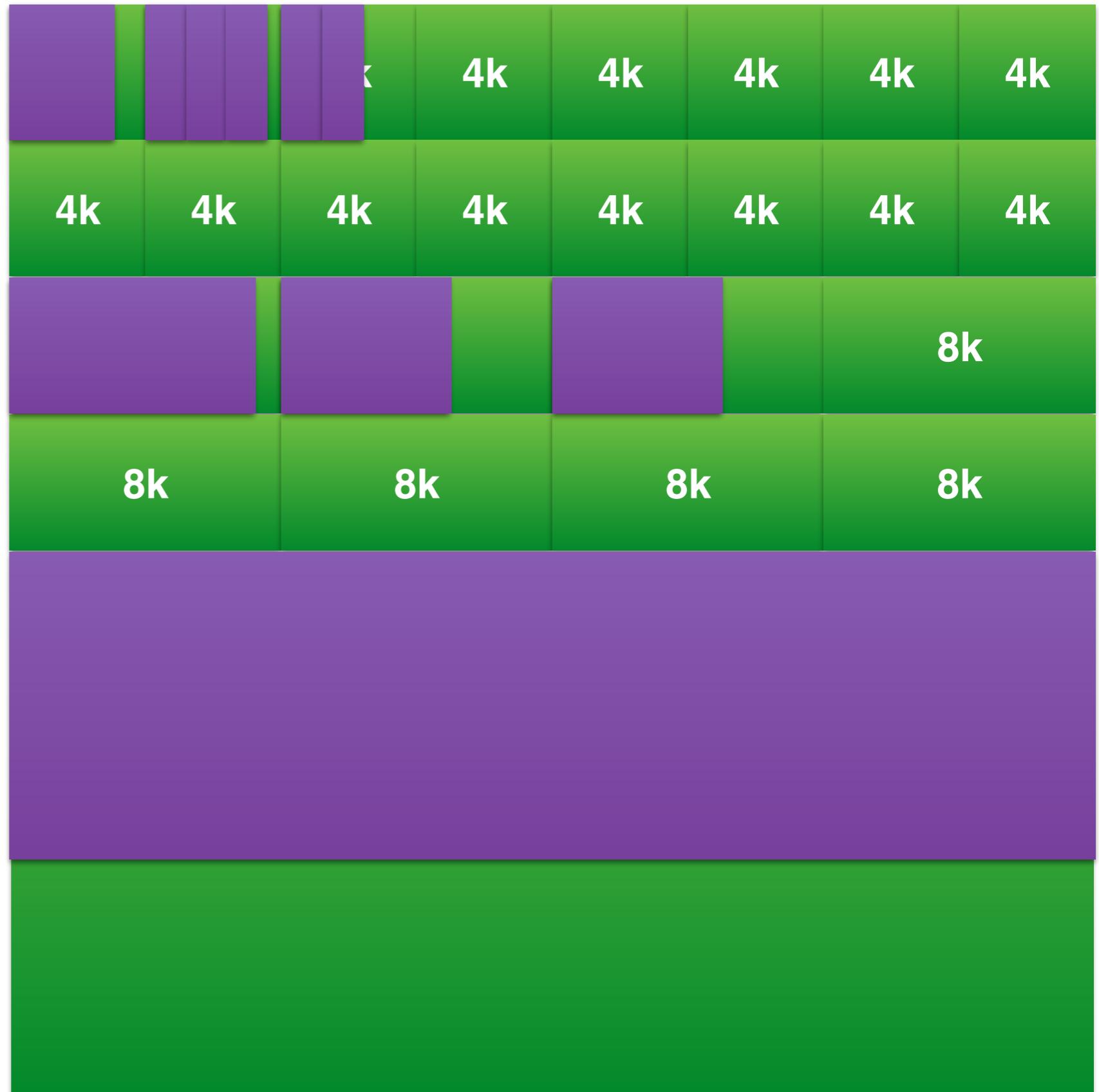
*Vad får detta för effekt
map fragmentering?*

Bucket Allocation

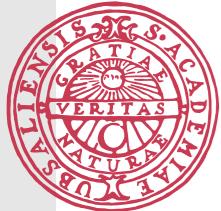
*Dela in minnet i många
bitar av olika storlekar
för snabbare allokering
av objekt*

*Vad får detta för effekt
map fragmentering?*

Hitta felet!

Hitta felet!

```
int8_t *add(int32_t count, int8_t *fst, int8_t *snd)
{
    int8_t *result = malloc(count * sizeof(int8_t));
    int8_t *cursor = result;
    while (count--) *cursor++ = *fst++ + *snd++;
    free(fst);
    free(snd);
    return result;
}
```


2. Därför måste vi "spara undan" pekaren till startadressen

```
int8_t *add(int32_t count, int8_t *fst, int8_t *snd)
{
    int8_t *result = malloc(count * sizeof(int8_t));
    int8_t *cursor = result;
    while (count--) *cursor++ = *fst++ + *snd++;
    free(fst);
    free(snd);
    return result;
}
```

1. Vi flyttar pekaren i minnet

3. Vi glömde det mönstret
för fst och snd!

Hitta felet!

```
int8_t *add(int32_t count, int8_t *fst, int8_t *snd)
{
    int8_t *result = malloc(count * sizeof(int8_t));
    while (count--) result[count] = fst[count] + snd[count];
    free(fst);
    free(snd);
    return result;
}
```


2. Men vad händer om $\text{fst} == \text{snd}$?

```
int8_t *add(int32_t count, int8_t *fst, int8_t *snd)
{
    int8_t *result = malloc(count * sizeof(int8_t));
    while (count--) result[count] = fst[count] + snd[count];
    free(fst);
    free(snd);
    return result;
}
```

1. Kod med arrayindex är tydligare

Aliasering

- ”Två eller fler variabler avser samma objekt”

Förändring via en väg synlig genom en annan

- Kraftfullt!
- Livsfarligt!
- Fundamentalt problem i programspråksfältet

```
*x = 1;  
*y = 0;  
printf("%d\n", *x);
```


Vad skrivs ut av
detta program?

OBS! Ej tillräcklig information
på denna bild för att kunna
besvara den frågan!

```
#include <stdint.h>
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

int8_t *add(int32_t count, int8_t *fst, int8_t *snd)
{
    int8_t *result = malloc(count * sizeof(int8_t));
    while (count--) result[count] = fst[count] + snd[count];
    free(fst);
    free(snd);
    return result;
}

int main(void)
{
    int8_t even[] = { 2, 4, 6, 8 };
    int8_t odd[] = { 1, 3, 5, 7 };

    int8_t *sum = add(4, odd, even);

    for (i = 0; i < 4; ++i) printf("%d ", sum[i]);

    free(sum);
    return 0;
}
```

Hitta felet!


```
#include <stdint.h>
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

int8_t *add(int32_t count, int8_t *fst, int8_t *snd)
{
    int8_t *result = malloc(count * sizeof(int8_t));
    while (count--) result[count] = fst[count] + snd[count];
    free(fst);
    free(snd);
    return result;
}

int main(void)
{
    int8_t even[] = { 2, 4, 6, 8 };
    int8_t odd[] = { 1, 3, 5, 7 };

    int8_t *sum = add(4, odd, even);

    for (i = 0; i < 4; ++i) printf("%d ", sum[i]);

    free(sum);
    return 0;
}
```

1. Samma kod
som "sist"

2. even och odd
är allokerade på
stacken!

Hitta felet!

```
#include <stdlib.h>
#include <stdio.h>
#include <stdint.h>

int8_t *add(int32_t count, int8_t *fst, int8_t *snd)
{
    int8_t *result = malloc(count * sizeof(int8_t));
    while (count--) result[count] = fst[count] + snd[count];
    free(fst);
    free(snd);
    return result;
}

int main(void)
{
    int8_t *ns = malloc(4 * sizeof(int8_t));
    ns[0] = 1; ns[1] = 3; ns[2] = 5; ns[3] = 7;

    int8_t *sum = add(4, ns, ns);

    for (i = 0; i < 4; ++i)
    {
        printf("%d ", sum[i]);
    }

    free(sum);
    return 0;
}
```


add
anropas
"med
samma
array"

```
#include <stdlib.h>
#include <stdio.h>
#include <stdint.h>

int8_t *add(int32_t count, int8_t *fst, int8_t *snd)
{
    int8_t *result = malloc(count * sizeof(int8_t));
    while (count--) result[count] = fst[count] + snd[count];
    free(fst);
    free(snd);
    return result;
}

int main(void)
{
    int8_t *ns = malloc(4 * sizeof(int8_t));
    ns[0] = 1; ns[1] = 3; ns[2] = 5; ns[3] = 7;

    int8_t *sum = add(4, ns, ns);
    
    for (i = 0; i < 4; ++i)
    {
        printf("%d ", sum[i]);
    }

    free(sum);
    return 0;
}
```


Sammanfattning

Manuell minneshantering är felbenäget

Vem ansvarar för att avallokera?

Hur vet jag om ”jag” är ansvarig?

Hur vet jag var minnet går att avallokera?

Typiska fel

Dubbel avallokering (double deallocation)

Skjutna pekare (dangling pointers)

Tappa bort pekaren till startadressen

Minnet i C

- Datastrukturer av dynamisk storlek bor på heapen
 - I regel länkade strukturer (men även realloc)
- Inget skydd för överskrivning av data i ett program
- Måste se till att allokerar nog med yta
- Måste själv anropa free i rätt tid
- Se valgrind för verktygsstöd för att hantera minne
- ”malloc är inte magisk”